

UiT Norges arktiske universitet

Studieplan

Bachelorprogram i arkeologi

180 studiepoeng, studiested Tromsø

Studieplanen er godkjent av styret ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning 25.09.2025.

Studieplanen gjelder fra og med høst 2025.

Navn på studieprogram	Bokmål: Bachelorgradsprogram i arkeologi Nynorsk: Bachelorgradsprogram i arkeologi Engelsk: Bachelor's degree programme in archaeology
Oppnådd grad	Bachelorgrad i arkeologi
Målgruppe	Studieprogrammet er rettet mot studenter som ønsker å bli arkeolog og har interesse for den fjerne og nære fortida. Programmet har et særlig søkelys på nordlige områder av Norden, og rollen materiell kultur har i samfunnet.
Opptakskrav, forkunnskapskrav, anbefalte forkunnskaper	Generell studiekompetanse eller realkompetanse. Det anbefales at man har gode kunnskaper i engelsk, da en god del pensum er på engelsk.
Læringsutbytte-beskrivelser	Etter bestått studieprogram har kandidatene følgende læringsutbytte: Kunnskaper Studenten: • Har bred kunnskap om den store variasjonen i arkeologiske temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, metoder og teknikker • Har bred kunnskap om viktige trekk av Nordens fortid, og spesielt det nordligste området • Har bred innsikt i hvordan arkeologi brukes i kulturminneforvaltning og på museer • Har kunnskap om arkeologiens faghistorie, egenart og hvordan fortida er en del av dagens samfunn • Har bred kunnskap om veien fra problemstilling til vitenskapelig tekst • Vet hvordan man holder seg oppdatert på arkeologisk forskning Ferdigheter Studenten: • Kan kjenne igjen kulturminner i landskapet • Har grunnleggende ferdigheter knyttet til utgravings- og dokumentasjonsteknikker • Kan gjenkjenne ulike arkeologiske gjenstander • Kan de elementære rutineene i minst ett utvalgt arkeologisk praksisfelt • Behersker relevante arkeologiske teoretiske og metodiske verktøy og teknikker • Kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og

	framstille dette slik at det svarer på en konkret arkeologisk problemstilling • Kan reflektere over egen faglighet og justere denne under veiledning • Kan anvende arkeologisk kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg • Kan gi ei vurdering av vitenskapelige tekster Generell kompetanse Studenten: • Har innsikt i relevante arkeologiske problemstillinger og etiske utfordringer • Kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter som strekker seg over tid, alene og sammen med andre • Kan formidle arkeologisk fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger skriftlig, muntlig og på digitale arenaer • Kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre og dermed bidra til et godt studiemiljø • Kjenne til nytenking i arkeologisk teori, metode og praksis • Kan samle og syntetisere data og kunnskap • Har innsikt i hvordan man formulerer en vitenskapelig tekst
Faglig innhold og beskrivelse av studiet	Som arkeolog tar du ofte utgangspunkt i og forsker på materielle spor etter både fortidige og moderne samfunn. Arkeologi er et fag hvor du som student ikke bare må lese, men også skaffe deg praktisk erfaring på flere områder. Derfor får du på bachelor i arkeologi ved UiT mulighet til å delta på kulturminneregistrering og utgraving allerede første studieår. Studiet er faglig og teoretisk oppdatert, benytter moderne undervisningsmetoder og det tilbys flere praktiske emner der du får testet ut hvordan det er å jobbe som arkeolog. Undervisningen er koblet opp til forskningen som de ansatte holder på med, og vi samarbeider tett med arbeidslivet. Til forskjell fra for eksempel historie og andre kultur- og samfunnsfag, tar arkeologer for seg hele det lange tidsrommet fra istidas slutt til nåtid. Du vil bli kjent med ulike arkeologiske teorier som hjelper deg til å forstå den store variasjonen som finnes i fortid og samtid. Ved UiT vil du lære mest om de nordlige områdene av Norden. Samisk fortid og arkeologi er et sentralt tema, men vi har også emner som tar opp våre nasjonale minoriteter, der UiT har et særlig ansvar for kvensk kulturhistorie. Selv om du lærer mest om nordlige strøk, har studiet også et internasjonalt preg. Mye faglitteratur er på engelsk.

Arkeologer anvender forskjellige feltmetoder for å samle inn data, som å lete etter synlige kulturminner ute i landskapet. Vi foretar også utgravinger. Etter at du har vært på utgraving det andre semesteret, vil du gjennom flere praktiske emner følge det utgravde materialet. Du vil eksempelvis kunne analysere jordprøver eller katalogisere gjenstander som du selv har vært med på å ta/finne.

Flere emner omhandler fagområder som er viktige for mange arkeologers yrkeskarrierer innen kulturminneforvaltning og museumsfeltet.

Med en bachelor i arkeologi kan du søke opptak på masterprogrammet i arkeologi ved UiT, men også ved andre studiesteder. Graden gir et godt grunnlag for ulike typer arbeid knyttet til forvaltning og formidling av kulturarv, men også for videre studier - både nasjonalt og internasjonalt.

Oppbygging av studiet

Studiet tilbys som heltidsstudium ved UiT, campus Tromsø.

Bachelorprogrammet i arkeologi består av 180 studiepoeng. 120 poeng skal tas i arkeologiemner, 20 i obligatoriske fellesemner samt 40 i valgemner fra andre fagfelt. Fellesemnene består av Examen philosophicum (10 studiepoeng) og mikroemner (10 studiepoeng).

Hvordan studiet er bygd opp vises i tabellen nedenfor. De ulike delene som blir presentert der, består av kulturhistoriske og tematiske innførings- og fordypningsemner samt praktiske og/eller yrkesrelevante emner.

De kulturhistoriske og tematiske emnene gir en innføring i arkeologisk kulturhistorie med særlig søkelys på Nord-Norge samt arkeologisk metode og teori.

De praktiske og/eller yrkesrelevante emnene tar opp temaer som gir deg kompetanse knyttet til en rekke arkeologiske arbeidsplasser innen forvaltning og museum.

De praktiske emnenes innhold rullerer mellom ulike arkeologiske kompetansefelt som arkeologisk feltarbeid, laboratoriearbeid, 3D-dokumentasjon, eksperimentell arkeologi og museumsvirksomhet.

Flere fordypningsemner gir innsikt i aktuelle arkeologiske problemstillinger og forskning innen blant annet kulturminnevern, samtidsarkeologi, kulturhistorie, teori og metode. I emnet ARK-1035 Arctic Rock Art er undervisningsspråket engelsk.

Obligatoriske fellesemner

FIL-0700 Examen philosophicum, Tromsøvarianten (10 studiepoeng) og mikroemner (til sammen 10 studiepoeng).

Kulturhistoriske og tematiske emner (10 studiepoeng)

ARK-1014 Hva er arkeologi?

ARK-1012 Fra istidsjegere til jordbrukere

ARK-1013 Høvdingdømmer og stater, samer og nordmenn

ARK-1006 Arkeologisk metode

ARK-1007 Arkeologiens idéhistorie

ARK-1035 Arctic Rock Art (engelskspråklig)

ARK-2029 Mellom søppel og kulturarv: introduksjon til samtidsarkeologi

ARK-2038 Kulturhistorisk fordypning i arkeolog

ARK-2039 Tematisk fordypning i arkeologi

ARK-2027 Bacheloroppgave i arkeologi

Praktiske og/eller yrkesrelevante emner

ARK-1040 Arkeologisk felt- og registreringskurs (10 studiepoeng)

ARK-1016 Fra utgraving til museum (5 studiepoeng)

ARK-1041 Arkeologi i praksis I (5 studiepoeng)

ARK-1042 Arkeologi i praksis II (5 studiepoeng)

ARK-1043 Arkeologi i praksis III (10 studiepoeng)

ARK-1044 Arkeologi i praksis IV (5 studiepoeng)

ARK-2015 Kulturminnevern: Mellom offentlige og private strategier (10 studiepoeng)

ARK-2023 Museum: Mellom forskning, forvaltning og formidling (10 studiepoeng)

ARK-2040 GIS for arkeologer (10 studiepoeng)

Innholdet i Arkeologi i praksis-emnene planlegges i treårsperioder og gjøres kjent for nye programstudenter det første semesteret av studiet. ARK-2040 GIS for arkeologer tilbys annethvert år og vil kunne tas enten fjerde eller sjette semester. ARK-2015, ARK-2023 og ARK-2029 inngår i en 30-studiepoengspakke som tilbys studenter fra andre fag. Denne pakken gis på vårsemesteret annethvert år.

Mikroemner

Du skal velge fire mikroemner (på til sammen 10 studiepoeng) i 3. semester, som gir deg generelle eller grunnleggende kunnskaper, ferdigheter og kompetanse innen en tematikk. Emnene er heldigitale, og du skal kunne gjennomføre emnene uten fysisk deltakelse.

Valgfri emner/emnepakker

Du skal velge til sammen 40 studiepoeng utenfor ditt studieprogram.

Det er satt sammen emnepakker som består av 3-4 emner som til sammen utgjør 30 studiepoeng i 5. semester. Pakkene skal underbygge

den faglige retningen du har valgt og styrke din tverrfaglige kompetanse. Emnene i emnepakkene er koordinert med hensyn til undervisning og eksamen.

I 6. semester velger du et valgfritt emne, som ikke er koordinert med hensyn til undervisning og eksamen.

Dersom du ikke velger emnepakker, kan du ta andre valgemner som ikke er en del av ditt studieprogram. Da må du selv sjekke at du ikke får kollisjoner i timeplan og eksamen mellom emnene.

Tabell: Oppbygging av studieprogrammet

Semester	10 stp.	10 stp.	10 stp.
1.	ARK-1014 Hva er arkeologi?	ARK-1013 Høvdingdømmer og stater, samer og nordmenn	FIL-0700 Examen philosophicum, Tromsøvarianten
2.	ARK-1012 Fra istidsjegere til jordbrukere	ARK-1006 Arkeologisk metode	ARK-1040 Arkeologisk felt- og registreringskurs (sommerkurs)
3.	ARK-1007 Arkeologiens idéhistorie	<u>Mikroemner (til sammen 10 stp.)</u>	ARK-1016 Fra utgraving til museum (5 stp.) Arkeologi i praksis ARK-1041, ARK-1042 eller ARK-1044 (5 stp.)
4.	ARK-2015 Kulturminnevern Alt. ARK-2038, 2039, 2040 eller 1035.	ARK-2023 Museum Alt. ARK-2038, 2039, 2040 eller 1035.	ARK-2029 Samtidsarkeologi Alt. ARK-2038, 2039, 2040 eller 1035.
5.	Valgemne eller utveksling	Valgemne eller utveksling	Valgemne eller utveksling
6.	ARK-2027 Bacheloroppgave i arkeologi	Valgemne	ARK-1043 Arkeologi i praksis III (10 stp.) Alt. ARK-2038, 2039, 2040 eller 1035.

Rullerende emner:

- Tredje, fjerde og sjette semester inkluderer emner som rullerer fra år til år basert på tilgjengelige undervisningsressurser. For det fjerde semesteret vil ARK-2015, ARK-2023 og ARK-2029 gå annethvert år. ARK-2040 vil gå de årene disse emnene ikke tilbys. I tillegg vil to av følgende emner tilbys:
 - ARK-1035 Arctic Rock Art
 - ARK-2038 Kulturhistorisk fordypning i arkeologi
 - ARK-2039 Tematisk fordypning i arkeologi

Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer	Undervisningen består av forelesninger, seminarer, prosjektarbeid, ekskursjoner og praktiske øvelser, inklusiv laboratorieundervisning. Dette betyr at du som student gjennom forelesninger blir presentert for de lange linjer og viktige sider ved arkeologifaget. På de kulturhistoriske innføringsemnene ARK-1012 og 1013 inngår også materialkurs. Her får du som student nærkontakt med ekte arkeologiske gjenstander og lærer hvordan du selv kan datere og analysere arkeologisk kildemateriale. Ved UiT har vi et særlig søkelys på studentaktivitet og arbeidslivsrelevans for faget. Dette betyr at det på noen av våre emner kommer ansatte fra ulike arbeidsplasser som forteller om fortidas betydning i deres jobber. I tillegg til ekskursjoner til for eksempel museer, har vi også emner som innebærer praksisopphold ute hos en bedrift. De praktiske emnene er intensivkurs, hvor studentene tilbringer mye tid sammen og jobber i grupper. Emnene gir på den måten deg som student erfaring med faglig samarbeid og anledning til å bli godt kjent med dine medstudenter. Læringsformene på de ulike emnene kan variere og det er derfor viktig å sette seg godt inn i emnebeskrivelsene. Eksamen varierer mellom blant annet hjemmeeksamen, mappevurdering og vurdering av praktisk arbeid. Mappevurdering betyr at du før du leverer inn din besvarelse, får en tilbakemelding fra fagansatt på hva du kan gjøre bedre. Eksamensformen henger nøye sammen med det som er satt som læringsutbytte i emnebeskrivelsen og studieplanen. Variasjonen i eksamenstyper gjør også at du får trening i å løse en oppgave på ulike måter. Noen emner har obligatoriske arbeidskrav som må være levert og godkjent før endelig eksamen kan leveres. Dette kommer frem i beskrivelsen av de enkelte emnene. For vurdering av eksamen benyttes det en karakterskala på fem trinn fra A-E, hvor A er beste karakter, E er dårligst og F er ikke bestått. Flere av de praktiske emnene benytter vurderingen bestått / ikke- bestått. Muligheten for kontinuasjonseksamen blir beskrevet i de enkelte emnebeskrivelser.
---	---

	Det foreligger sensorveiledninger til alle eksamener.
Relevans	Studiet kvalifiserer til arbeid innenfor museer og kulturminneforvaltning, herunder også som feltarkeolog på utgravninger og registreringer. Utdannelsen gir grunnlag for arbeid innenfor kultursektoren generelt, for eksempel innen reiseliv, samt innen kommunal og annen offentlig planlegging og forvaltning. Programmets akademiske oppdatering sikres gjennom våre faglige forskningsnettverker, både nasjonalt og internasjonalt. Studiets relevans for arbeidsliv blir vedlikeholdt gjennom faglige kontakter med blant annet fylkeskommuner, Sámediggi/Sametinget, Riksantikvaren, Norsk institutt for kulturminneforskning, Norges arktiske universitetsmuseum og Lofotr vikingmuseum. Den kompetansen du får i å finne problemstillinger, søke kildemateriale og analysere dette bidrar også til at våre studenter trenes i å tenke kritisk, samle inn, systematisere og dra ut det som er vesentlig. Dette er ferdigheter som er viktig i mange jobber. Studiet kvalifiserer for opptak til mastergradsprogram i arkeologi. Se studieplanen for masterprogrammet for utfyllende opptakskrav.
Arbeidsomfang	For å nå læringsmålene må du som student forvente å arbeide opp mot 40 timer i uka med studiene. Deler av dette er tilrettelagt, som forelesninger, seminarer, praksis og praktisk undervisning. I tillegg må du lese pensum på egen hånd. Det anbefales at studentene oppretter egne kollokviegrupper der dere som studenter diskuterer pensumet i lag dere imellom.
Undervisnings- og eksamensspråk	Undervisnings- og eksamensspråk er hovedsakelig norsk eller et annet skandinavisk språk. Det kan søkes om å få levere eksamen på engelsk.
Internasjonalisering	Studieprogrammet fremmer internasjonalisering gjennom faglitteratur på engelsk, særlig i arkeologisk teori/metode. Programmet har også et emne på engelsk som tilbys både til norske og utenlandske studenter. Ansatte ved arkeologiutdanninga ved UiT har et stort internasjonalt kontaktnettverk. Dette gagnar våre studenter. Se avsnitt om utveksling for ytterligere informasjon om internasjonalisering.
Studentutveksling	Det er mulig å ta deler av bachelorgraden i utlandet. Det legges da til femte semester. Dette gjør at du kan få kunnskaper om temaer som det ikke undervises i ved UiT.

	Studieprogrammet har utvekslingsavtaler med flere utenlandske universitet. I tillegg til spesifikke avtaler, kan du som programstudent i arkeologi ved UiT dra på utveksling til partnere i Nordplus-nettverket. Dette gir deg mulighet til å ta emner ved mange universitet i Norden. Studentene kan også benytte seg av HSL-fakultetets avtaler med universitet verden rundt. Det anbefales at et utenlandsopphold gjennomføres gjennom eksisterende avtaler med slike samarbeidspartnere, men andre alternativer kan godkjennes etter vurdering. Utenlandsstudier må være forhåndsgodkjent som del av en utdanningsplan, og det kreves at det tas emner innen arkeologi eller andre relevante fag. Fagansvarlige hjelper til med å velge emner som skal godkjennes som del av studiet. Endelig godkjenning ved UiT søkes med dokumentasjon på bestått eksamen i de anbefalte emnene i utlandet. For oppdatert oversikt over hvilke universitet studieprogrammet i arkeologi har avtale med vises det til UiTs nettside om internasjonalisering.
Praksis	Bachelorstudiet i arkeologi har et emne knyttet til arkeologisk registrering og utgravning hvor praksis på en arkeologisk utgravning inngår. Vi tilbyr også rullerende praktiske emner med integrert arbeidspraksis (arkeologi i praksis I-IV).
Administrativt ansvarlig og faglig ansvarlig	Studieprogramleder og de vitenskapelig ansatte har det faglige ansvaret for studieprogrammet. Studieprogrammet tilhører Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning (HSL-fak). Institutt for arkeologi, historie, religionsvitenskap og teologi (AHR) er administrativt ansvarlig for studieprogrammet.
Kvalitetssikring	Emnene som inngår i studieprogrammet evalueres minimum en gang i løpet av en treårsperiode. Emneevaluering består av student- og faglærernes evalueringer. Hele studieprogrammet evalueres årlig i et møte mellom studentrepresentanter (tillitsvalgte på BA og MA), de vitenskapelige ansatte og programstyrelederen. Denne gruppa foreslår tiltak for å forbedre studiekvalitet basert på gjennomgangen.

